

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. XVI. Petens à Prælato omnem ejus auctoritatem, pro omnibus peccatis reservatis, pro uno suo subdito, pro una vice, & ipse in concessa facultate includitur. Extenditurque ad peccata, commissa ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

Et generaliter dicitur l. ult. Cod. de his quæ vi: Venditiones, donationes, transfationes, quæ per potentiam extorta sunt, precipimus infirmari: ergo erant aliquo modo validæ.

Quod etiam significatur in jure Canonico cap. 2. de his quæ vi. ibi: Unde quia quæ metu & vi sunt, de iure debent in irritum revocari, mandamus &c. Et cap. 4. eodem ibi: Quia verò quæ vi metusq; causâ sunt cavere debent robore firmitatis: Mandamus &c.

Cùm ergo nullibi in jure iurisdictionis ad audiendas Confessiones, metu aut dolo extorta, specialiter irritetur, si revera adfuit consensus substantialis Superioris, id est, si simpliciter fuit voluntaria, quàmvis secundùm quid involuntaria, haud clarè video, quare non valeat, saltem donec à Superiore in irritum revocetur.

Quod verissimum iudico, quando ex iustitia eam debet Superior concedere, cùm tunc metus iustus sit, qui nequidem irritat matrimonium; quod tamen irritum est, contractum ex metu gravi iniusto.

Quàmvis ergo generaliter non sit verum, posse me validè usurpare id, quod ex iustitia mihi debetur: nam inter certantes de dignitate aliqua, juxta Multorum sententiam, debetur ex iustitia ea dignitas illi, qui eâ præ cæteris aliis dignior est omnibus penatis, & tamen non potest eam sibi validè usurpare, contra voluntatem illorum, qui eam tribuunt. Similiter præsentato vel electo ad aliquam Parochiam, debetur hæc ex iustitia, & tamen nemo dixerit, quòd absque institutione vel confirmatione, possit validè jus Parochi usurpare.

Quàmvis, inquam, id verum sit, tamen non possum dubitare, quin institutio vel confirmatio tali casu, dolo aut metu extorta, sit valida, eo semper salvo, ut sit simpliciter voluntaria. Ergo consimiliter, licet in casu proposito, subditus non possit confiteri inferiori, contra voluntatem Superioris; equidem si metu vel dolo Superior simpliciter consentiat, puto omnino consensum valere, & per consequens inferiorem validè & licitè absolvere. Sed hæc magis speculativa, quàm practica, cùm non soleant Superiores negare licentiam, ne dum ex iustitia debita est, sed etiam dum solum est debita ex charitate.

Sed nunquid, dicit aliquis, si, petenti à Prælato, potestatem absolvendi à reservatis, pro uno suo subdito, pro una vice, Prælatus annuat, ipse petens includitur in illa licentia? Nunquid hæc facultas extenditur ad peccata, commissa post concessionem, vel ob confidentiam? Responso erit

CONCLUSIO XVI.

Petens à Prælato omnem ejus auctoritatem, pro omnibus peccatis reservatis, pro uno suo subdito, pro una vice, & ipse in concessa facultate includitur. Extenditurque ad peccata, commissa post concessionem, vel ob confidentiam, nisi aliud constet de mente Prælati.

Ratio primæ partis est; quia Prælatus habet auctoritatem seu potestatem absolvendi, non tantùm activam, sed etiam passivam & commissivam; igitur annuens hujusmodi petitioni, censetur petenti dare, non tantùm potestatem activam, sed etiam passivam & commissivam. Quidni ergo petens, qui supponitur esse ejus subditus, possit pro una vice eligere aliquem, seu committere alicui, ut se absolvat à peccatis reservatis, à quibus ipse alium posset absolvere? Non video quid possit opponi, nisi aliud expressè constet de mente Prælati, vel ex verbis concessionis, vel ex aliqua lege aut consuetudine.

Pro hac sententia citari potest Villalobos to. 1. Sum. tract. 9. diff. 64. n. 4. ubi sic ait: Tertiò, quando Prælatus concedit alicui suam auctoritatem, sine aliqua restrictione, videtur concedere activam & passivam; quod (licet Aliqui dubitent de eo) est magis conforme stylo Religionis, interea dum Prælatus aliud non declarat.

Pro eadem sententia citat Diana p. 3. tract. 4. resol. 142. P. Leone de Offic. & potest. Confess. to. 2. Recoll. 6. n. 131. Ipse autem Diana sic ait: Videtur affirmativè respondendum, si petens diceret: Est quadam persona, quæ indiget vestra auctoritate, placeat vobis illam mihi dare; secùs autem si diceret: Rogo te ut des mihi tuam facultatem pro una persona.

Et ratio est; quia in generali sermone comprehenditur etiam persona sua, quando loquens concipit verba in persona alterius, ut patet ex L. Paulus respondit 29. de Pignoribus §. fin. ubi sic scribitur: Si sciente & consentiente Domino servus ut omnia bona Domini pignori obligata essent, convenit: ipsum quoque qui cavet, obligatum esse pignoris iure. Et ita hanc sententiam (prosequitur Diana) videtur tenere Floronus de Cas. refer. p. 1. c. 3. §. 1. n. 3. ex Grassio, qui tamen contrarium docet.

Ego, ut verum fatear, parvam invenio differentiam inter illa verba: Est quadam persona, & Est

348. Probatur l. pars Conclusi

quam docet Villalobos.

349. Diana utitur aliqua distinctione

350. quam Ag. non improbat.

potest chari- gendo unam, olendo obtend emen- is præ- tamen- uariter quod non de- defici- dolori volun- tionis. necessi- tate

346. Non est ge- neraliter verum, me posse validè usurpare quod ex iustitia mihi debetur.

347. Proponitur nova quæ- stio.

348. Probatur l. pars Conclusi

349. Diana utitur aliqua distinctione

350. quam Ag. non improbat.

& : Est una persona ; nam idem est sensus , & eadem generalitas sermonis , scilicet : Est Petrus , vel Paulus , vel Ioannes , & sic de cæteris .

Sicuti si quis diceret : Quidam subditus commisit homicidium , & alter diceret : Vnus subditus commisit homicidium , idem esset utriusque locutionis sensus , scilicet : Vel Petrus vel Paulus & sic de cæteris commisit homicidium , & indubiè verificatur utraque locutio , tametsi ille solus , qui hoc diceret , commisisset homicidium . Igitur perinde est , sive petens dicat : Est quædam persona , sive : Est una persona .

Putas , si quis veniam à Rege proprii delicti peteret hinc verbis : Est una persona , qua commisit homicidium , & postulat veniam à sua Maiestate , cenles , inquam , quia si Rex annueret , petens non includeretur ? Sanè nulla est ratio potius alteri indulgendi , quàm ipsi petenti . Nec dubitandum , quin Rex , si scivisset hunc ipsum , qui petit , esse homicidam , æquè , si non magis , petenti indulgisset , quàm alteri .

351.
Obiectio.

Dices , disparitas est in casu proposito , quòd Superioris sic iudicare , an persona absolvens sit satis prudens & capax .

solvitur.

Fateor . Sed nunquid Superior sæpiùs dat facultatem pœnitenti eligendi , quem voluerit ? Ergo nisi in casu proposito magis suam mentem explicet , censetur dare facultatem cuidam , seu uni personæ , pro qua petitur , eligendi , quem voluerit ; præsertim cùm sciat , aut certè scire possit , sub illis verbis intelligi , secundùm probabilem sententiam , ipsum petentem : qui cùm non possit seipsum absolvere , si datur ei potestas , datur non activa , sed passiva ; id est , eligendi aliquem , qui ipsum absolvat , nisi , sicut habet Concl. & jam non semel dixi , contrarium constet de mente Prælati .

352.
Lugo putat non posse dari in hoc casu unam regulam generalem .

Hinc Lugo Disp. 20. n. 119. putat , in hoc casu non posse dari unam regulam generalem : quia , inquit , pendet omnino ex intentione & consuetudine , quam concedentes talem facultatem habent . Unde in nostra Societate Superior nunquam per similem formulam intendit comprehendere petentem , quia semper concedere solet facultatem , determinando personam , cui Absolutionem committit ; quare quando concedit facultatem petenti , concedit illi soli facultatem absolvendi , nec posset virtute illius facultatis alius absolvere , etiamsi ille moreretur ; cùm ergo ipse non possit absolvere seipsum , non intelligitur ipse inclusus in tali facultate .

Quando autem licentia peteretur pro aliquo subdito , ut ipse possit eligere Confessarium pro una vice , dicendo v. g. Vnus subditus indiget facultate vestra pro una vice , ut faciat se absolvere ab aliquo Confessario , tunc non videretur exclusus ipse petens , nisi ex aliis circumstantiis significaretur exclusus .

Unde quando Superior non solet determinare personam , cui dat iurisdictionem , sed dat

pœnitenti facultatem eligendi , non videretur exclusus ipse petens , si verba non significant eius exclusionem . Atque ita credo , quòd qui à Sacra Pœnitentiaria peteret pro uno indigente facultatem ad faciendum se absolvere pro una vice , ex vi horum verborum non esset exclusus ipse petens . Hucusque Eminent . Nullatenus contrarius nobis , ut patet .

Et quia nihil aliud occurrit pro , vel contra , progredior ad secundam partem Conclusionis , quæ , sicut prima , pendet omnino ex intentione Prælati seu concedentis talem facultatem . Unde si petitur licentia pro Absolutione alicujus determinati peccati , iam commissi , cùm licentia intelligenda sit juxta verba petentis , certum est tali casu non posse Confessarium , vi illius licentiæ , absolvere à peccato , commissio post datam licentiam , nisi fortè Superior amplius daret potestatem , quàm petitur , dicendo v. g. Ego concedo tibi totam meam facultatem , ut possis illum audire & absolvere ab omnibus reprobatis . Et tunc (inquit Lugo supra n. 122.) videretur etiam inclusum peccatum , commissum post hanc concessionem , ante Confessionem .

Sed , dicit aliquis : Pono hodie peti licentiam pro uno lapsu carnis , & cras ante Confessionem , 10. aut 12. similia aut graviora habet peccata : quis dicat , intentionem Superioris illa comprehendisse , quibus cognitis fortasse licentiam negasset , vel graviora remedia adhibuisset ? Nonne scriptum est ? In generali concessione non veniunt ea , quæ non esse quæ versimiliter in specie concessurus , Reg. 81. de Reg. juris in 6 .

Licet ergo illa verba sint generalia , & possint extendi ad commissum post licentiam , tamen cùm hoc non expediat , immò nocet sic concedere , difficile credi potest , mentem Superioris (nisi aliud constet) fuisse ita concedere .

Respondes ; potuit Superior rationaliter velle talem Confessarium , de cujus prædicatione & doctrina non dubitat , constituere loco suo , ut audit à Confessione , pro ea vice faciat quicquid ipse posset facere , & hanc voluntatem sufficienter indicat præfatis verbis , nisi aliud ex aliis circumstantiis colligatur ; nam scit , aut scire potest , illa verba sic posse intelligi , & à Multis de facto sic intelligi . Cùm ergo ipse per se posset absolvere à peccatis , commissis post licentiam illam concessam , quidni etiam inferior , cui concessa est Absolutio verbis tam generalibus , idem possit ?

Neque hoc est contra Regulam juris allegatam ; quia suppono , quòd versimiliter in specie concessisset potestatem absolvendi ab illis peccatis , si fuisset in specie desuper interrogatus .

Atque hanc sententiam Lugonis , Dicatillo Disp. 11. n. 344. vocat probabilem & tutam in

in praxi. Et n. seq. addit: Hoc magis certum aut clarum videtur, quando Superior, iter ingressurus, ordinario Confessario, petenti facultatem absolvendi, etiam reservata, ne cogatur recurrere ad Vicarium, relictum à Superiore, similibus verbis facultatem concederet, tunc enim censeretur etiam pro committendis data facultas. Hæc ille.

356. Addo ego; etiam pro committendis ob confidentiam; non enim est major ratio, hæc peccata excipiendi ab illa generali facultate, concessa pro hac vice, quam à facultate, quæ conceditur per Bullam Cruciatæ aut Iubilæi, vel per privilegia Mendicantium. Quod autem ab hac facultate per his facultatibus non debeant excipi, probatur; quia ubi jus non distinguit, nec nos distinguere debemus, absque manifesta ratione.

357. Fateor, inquis, sed hic est ratio manifesta distinguendi, ne alioquin detur occasio facilius peccandi. Respondeo; id per accidens contingit, & aliunde majus bonum est, quod pœnitens sic possit liberari à peccatis suis, ne incidat in desperationem.

Nonne Christus instituit Sacramenta, est prævidit aliquos facilius peccaturos, spe veniæ accipiendæ per Sacramenta? Cur ergo Pontifices non possint dare hujusmodi facultates, est per accidens aliqui facilius peccent, spe veniæ accipiendæ? Cur non etiam alii Superiores? Atque ita intelliguntur facultates concessæ Religiosis in certis Festivitatibus, nisi aliud Superior expressè significet, quod tantum semel memini factum.

358. Dices; per Bullam compositionis pro debitis incertis, non potest fieri compositio pro debitis, quæ aliquis contraxit ob spem illius compositionis.

359. Respondeo; quid mirum, cum in Bulla, illa restrictio disertis verbis exprimat? Hæc sunt verba Bullæ: *Item generaliter possunt componere de quibuslibet bonis illicitis, male obventis, lucrativis & acquisitis. . . . sed qui vult componere non potest habuisse rem vel quantitatem, de qua est componendum, ob confidentiam istius compositionis.*

Infero; ergo ubi non exprimitur illa restrictio, nulla est necessitas eam subintelligendi: porro neque in Bulla Cruciatæ, neque in Bulla Iubilæi exprimitur. Et meritò, inquit Lugo supra n. 130. quia fuisset occasio mille dubiorum & magnæ perplexitatis: nemo enim ferè est, qui quando peccat, non reddatur facilior ad peccandum; propter spem, quam habet, quod per Confessionem poterit à peccato justificari, atque ideo implicite apprehenderet ferè semper facilitatem ipsius Confessionis per Bullam, aut privilegia. Ita Eminent.

Sed ad hoc responderi posset cum Villalobos Sum. tom. 1. tract. 27. claus. 9. n. 20.

tunc solum aliquod peccatum fieri ob confidentiam Bullæ aut privilegii, quando confidentia est causa positiva peccati, puta, quando quis diceret: *Sumamus Bullam & committamus tale delictum, quoniam per illam absolvemur.* Hæc ille. Et verò non immeritò potuisset Pontifex talem confidentiam excipere, sed quia non debuit; nec constat excepisse, neque nos debemus excipere. Et ideo dico; etiam tale peccatum commissum tempore Iubilæi & similibus facultatum, posse absolvi virtute Iubilæi & similibus facultatum.

Restat una quæstio; quæ finem imponet huic Sectioni, videlicet: Quomodo intelligenda sit illa particula: *Pro hac vice*, quando conceditur facultas absolvendi cum hac limitatione. Cum enim pœnitens possit absolvi, ut dictum est, à peccatis, post obtentam facultatem commissis, differat usum illius ad duos, tres, quatuor & plures annos; immo usque ad senectam & senium, & tunc absolvatur ab omnibus; eo usque commissis, quod non videtur practicandum; quia contra mentem Superioris. Quocirca intelligendæ venit illa facultas cum aliqua temporis limitatione, ita ut quàmvis concedatur, posse absolvi à commissis post obtentam facultatem; id non sit cum nimia temporis latitudine. Sed, at habet, quæ illa? Hoc opus, hic labor est, difficile, inquam, est, assignare certam aliquam regulam.

Et quidem quando ea facultas conceditur intuitu alicujus Festivitatæ aut solemnitatæ, liquet perfectò, quod detur pro toto illo tempore, & non ultra. Nulla enim est ratio extendendi ultra diem Festum, neque restringendi ad medium diem, ut notat Villalobos tom. 1. Sum. tract. 9. diff. 64. n. 5. quia toto die durat illa Festivitas.

Nec puto eam limitandam ad unam Confessionem, sed posse pœnitentem toties, quoties occurrerit novus casus intrà illum diem, de novo absolvi. Quæ enim ratio limitandi, cum verba sint generalia, puta: *Omnes poterunt durante hoc Festo, eligere Confessarium, qui nostrâ auctoritate absolvat illos à peccatis reservatis?*

Tota ergo difficultas est; quando absolute non designato ullo tempore petitur, & conceditur facultas *pro hac vice*. Lugo sup. n. 126. Quando, inquit, tempus esset præsens, ita ut nondum censeretur tanta distantia temporis; quæ sufficeret moraliter ad falsificandam illam locutionem; tunc etiam si alia similia peccata nova commisisset, posset eligere Confessarium, quia adhuc diceretur, hæc solum vice absolvi.

Quantum autem temporis possit his verbis comprehendi, pendet ex judicio prudentis, & ex circumstantiis: nam quando ea licentia conceditur ratione alicujus Festivitatæ vel necessitatis occurrentis, in qua oportet confiteri; minus tempus videtur includi: quando verò

L I aliquis

360. Quomodo intelligenda illa particula: *Pro hac vice.*

361. Quid si nullo designato tempore talis facultas concedatur? Lugo.

356. Quia dicitur de peccatis commissis ob confidentiam.

357. Occurrit obiectio.

358. Alia obiectio.

Solutio.

359. Ratio alia qua Aucto.

Lugo.

Villalobos.

aliquis petit à Sacra Pœnitentiaria facultatem, semel eligendi Confessarium in ordine ad reservata, & conceditur pro hac vice, videtur ad majus tempus extendi.

Quando verò (prosequitur idem Auctor) nulla alia peccata nova, post licentiam concessam commissa fuissent; videtur, quòd, etiamsi duo vel tres anni aut plures elapsi essent, posset adhuc pœnitens uti illo privilegio: tunc enim verificarentur illa verba: *Pro hac vice*, ratione materiæ, quæ esset eadem. Itaque ad verificanda illa verba, alterum videtur sufficere; quòd scilicet Absolutio sit de his peccatis narratis, & non aliis novis; vel quòd fiat hoc tempore moraliter loquendo, & non alio longè distante. Hucusque Eminent.

362.
Sententia
Lugonis de
hac re vide-
tur Dicastil-
loni difficil-
is & obscu-
ra,

Sed hæc doctrina videtur Dicastilloni supra n. 347. satis difficilis & obscura; quia non satis explicat illud tempus, non multum distans. Nam quod ait, de duobus aut tribus, aut pluribus annis, gratis dictum videtur. Iste enim, saltem debet, si potest, confiteri & communicare singulis annis. Jam ergo, vel illis annis habuit copiam Confessarii, vel non; si non habuit, profectò etiamsi pluribus annis non fuerit absolutus, & interim commiserit plura reservata, adhuc videtur posse habere locum illa verba: *Hæc vice*; quia toto tempore, quo non potest confiteri, nullà vice omisit usum facultatis datæ; atque adeò non est in mora; neque potest dici, quòd præterierit occasio, pro qua illa verba: *Hæc vice*, intelligi possunt aut debent. Quando enim conceditur facultas pro hac vice; saltem debet se extendere ad primam occasionem, quâ possit confiteri; alioquin concessio nulla esset: quid enim prodesset concedi solum pro tempore, quo non potest confiteri? Hæc ille. Nec adeò male.

363.
Sententia
Dicastillo-
nis,

Addit autem n. 348. Ego, si auderem arbitrari in hac re, pro licentia data in Sacra Pœnitentiaria judicarem, illam Confessionem, ad quam Ecclesia obligat, nempe annuam, intelligi verbis: *Hæc vice*. Quando autem quis non habet toto anno, aut pluribus annis copiam Confessarii, donec illam habeat, merito censeri potest manere suspensam eam vicem, vel noadum venisse eam vicem, quam si quis negligat cum possit & debeat, jam non videtur uti privilegio eâ vice, pro qua debet censeri concessum.

Idem dixerim de facultate, data ab Episcopo pro casibus sibi reservatis. Si autem agamus de facultate data in Ordine Religioso, ubi lege aut Regula solet præscribi Confessionis frequentia major, tunc consequenter verba: *Hæc vice*, videntur intelligenda de illa vice, quam lex præscribit aut Regula. Ita Dicastillo.

Sed quæro ego, quid si nec lex, nec Regula majorem frequentiam præscribant, ex derogatione tamen Religiosi sæpiùs soleant confiteri, & unus frequentius alio? Quid si Sacerdoti talis facultas concedatur, nonne si hodie, post obtentam facultatem, celebret absque Confessione, cras non poterit illa uti? Quippe non fuit confessus eâ vice, quæ debebat confiteri ex præcepto. Igitur & hoc arbitrium Dicastillonis satis difficile & obscurum.

Quid ergo? Voluntas Superioris inquirenda, & attendenda consuetudo, quæ est optima ejus interpret, quando aliunde de ea non constat. Quòd si nec consuetudo quicquam determinet, nec voluntas Superioris aliunde constet, consule æquitatem naturalem; & quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris; sed quod tibi vis fieri, alteri feceris; id est, intelliges verba illa: *Pro hac vice*, ab illi prolata, sicut velles illa intelligi, à te prolata.

His ita expeditis de potestate Ordinarii, itemque de jurisdictione & approbatione, que omnia requiruntur in ministro ad validam hujus Sacramenti administrationem; sequitur dicendum de aliis quibusdam ministris obligationibus, quasi concomitantibus, vel consequentibus, utputà, audiendi Confessiones, interrogandi, docendi, corrigendi & disponendi pœnitentem, supplendi defectus, si qui in ipso Sacramento commissi sint, denique tacendi peccata, in Confessione manifestata; quæ utique postrema obligatio communiter vocatur à Theologis, Sigillum Confessionis, ductâ similitudine à literis, quæ aliò mittuntur, sigilloque obligantur, quæ eo ipso legi non possunt, aliisque manifestari.

De hac obligatione, quia plura, & utilissima dubia, examinanda occurrunt, duas instituo Sectiones, quarum prima erit de Sigillo secundum se, altera de ejus effectu.